

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De origine inuidie. Ser. XXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

nes pficiētes odit q̄s sup̄ se crescētes sp̄cīt. q̄ in manē iuuētū; sic herba trāsēt; ut dīc p̄s. Quicq̄ iuividia sumā papauera carpit; et v̄bes ac domos ificit; q̄z sup̄iores et platos qui sūr capita alioz iuid̄ q̄sq̄ garris. Quanto em̄ q̄s i altiori loco ponit tāto maiori ieuī fulmis iuidie obijcīt. sic edificia alta fin nālēs fulmī frēq̄nt̄ feriunt̄ pl̄q̄ q̄s loca ima. Un̄ Iisid. q̄. so llo. Bl̄issimi mōtēs crebris fulmīb̄ feriūt. sic pat̄ cito iſidij gl̄osus. gl̄ia em̄ iuividia parit. iuividia ho picula. Et iō cū sumā mōtēs vīc̄ pa pa / impator / et alioz sup̄mi rectores iuividia ful minent; p̄cip̄pēdere d̄z b̄ humil' aliq̄ singulari gr̄a p̄dit; si ab iuividis eī b̄n̄ gesta dep̄uenit; ve de sc̄ipo ait Hiero. i. p̄logo hebraicā q̄nō dī. Nō mīz si h̄ me parū homūculū sūes grīm̄ an̄z pedib̄ margaritas z culcer̄; cū aduersuz docuissimos viros; et q̄ gl̄iam iuidie calcare de buerāt liuor exarserie. Larpit iiḡ iuividia sumā papauera; q̄s suo liuore dep̄uas alioz rectores et capita. sic narrat Ovid. de Tarcno; ad quē cū fili⁹ misseet quo cū gabījs agere q̄ sibi non obeperēt. P̄i nūcū ad borū dūrit et eminēta capta papauera abscidit; nihilq̄ aliud filio remāda uit. Qd̄ fili⁹ intelligēs; occidit p̄ncipes gabīoꝝ; sic sine resistēta habuit ciuitatē corz. Sic reuera faciūt iuidi; q̄ qneū i se est peurāt oēs sup̄iores se inficīt; vt ip̄o interfic̄; cēnt p̄ sedñ. Hec de iuividie p̄dītōb̄ q̄ntū ad gressū.

R Inuidia p̄ Ovidiu describit̄ flatu ifecrua. Un̄ dc flatu suo p̄lōs v̄bēs polluit. q̄z ex v̄bo suo malicioſo oēm p̄lm̄ et v̄bē infic̄ quā attingit. q̄z et cū q̄udit et illū cui derrabit vno flatu interfic̄. vt dī Berū. vbi ſ. F. Ista ē tristitia iuividia rōne sue infec̄tōs expellēda in̄ v̄bū Sapiēs. Lccī. xxx. Tristitia longe expelle a te; mītōs em̄ occidit tristitia. Occidit ei iuividia illū cui obloq̄ q̄ntū i se est; fīm illō. i. Jo an. ii. Dī q̄ odit frēm suū homicida ē. q̄z iuividus q̄ntū i se ē conāt inficere et extinguerē bo nū q̄b̄ vider i. p̄io. Ergo b̄n̄ dī q̄ iuividia p̄lōs et v̄bēs polluit; et cū liuore purēt̄ oīa facea dep̄uare et rep̄it. Ex q̄p̄z q̄o iuividia describat̄ flatu ifecrua. Sc̄do p̄z ex eo q̄z Ovidiu describit̄ iuividia venient comedēt̄. Un̄ dc. Lū pallas ad iuividā dīcēdīt; ea vīpinas carnes edēt̄ et rep̄it. Un̄ dc. Uipeas carnes vicioꝝ alimēta suorū. Per q̄b̄ inuit̄ q̄ oīa iuividā de malignis cogita/ riōib̄ et facez alioz turbatiwū palcīt̄ et i ill'dē leetat̄; et se q̄si ex eis nutrit. Un̄ L bry. sup̄ mat̄ omel. p. Quicadmodū sc̄brōes. i. vespē lōgō/ ra crura hītēs nutriūt̄ stercore; sic iuividā iforū nūs alioꝝ. Et iō cū iuividā nō ē zueſcēdū; come dēdū; nec manēdū; q̄tm̄ inēdēt̄ bono p̄prior; cuiuslibet alerīy satagit̄ ip̄edire p̄fec̄. Sic ei zuluit Salomō. p̄i. xxii. dī. Ne comedas cū boīe iuividā; et dīſideres cibos illū. Lomedē et bibē dīcer tibi; et cor ei⁹ nō ē recū. A tī iiḡ vi cīosa zueſcēt̄ q̄libet abstinentē debet; q̄ hic pas-

cem mētis et in futuro tranquilitatē eternā q̄nt̄ obtinere. quā nobis p̄cedat dīs n̄f Jesus ch̄s in secula benedict̄ Amen.

De origine iuividie. Ser. xxix.

Inuidia diaboli.

Em̄ mōr̄ intravit in orbē terrāp̄. Sap. q̄. In p̄cedēt̄ fm̄ōe audīt̄s quo ex inuidia mōr̄ corporis et oīe iuividū i burmanū genūs; qd̄ sic iuividia; et iuividoz̄ q̄tuor; gnā. Quō etiā ab antiq̄s describat̄ sūe dep̄ingat̄ iuividia; q̄ ad locū sūe ei⁹ habitatōez; q̄ad corp̄ sūe p̄sonā q̄ ad ei⁹ gressus sūe p̄gressus; et q̄ad flātū. Nūc vidēndū erit p̄seq̄nt̄; vñ p̄ncipal̄ oriāt̄ in iuividia; vt cognīt̄ ei⁹ origine q̄libet facilē valeat̄ eā fugere et seb̄ ea p̄seruare. Pro ḡa dicā. Ave maria. Inuidia diaboli mōr̄ iuividū i or. ter. vbi ſ. **S**i c̄ audiūt̄ i p̄c̄ ser. ab ins̄ ietō. sic sup̄bia est mītū oīs petī et mali. ita iuividia ē causa oīm maloz̄ et p̄cōp̄; vt p̄z ex v̄bis themari. Est ḡ nūc aduertēdū; q̄ iuividia orīt̄ ex q̄tuor causis p̄ncipalib̄

Ex instinc̄u demōiae p̄uītar̄; id ē
Ex suggestiōnē demōis
Ex affectu pompaice dignītar̄; id
Inuidia est Ex sup̄bia
outur Ex affectu humane cupiditatis; id
est Ex auaricia
Ex aspectu alienē p̄sp̄eritatis; id est

Ex p̄sp̄eritatis aliena
P̄rio iuividia orīt̄ ex instinc̄u et suggestiōnē demōis. Postq̄s em̄ diabol⁹ de celo se cum suis cōplicib̄ ecclīdīt̄ vidēt̄; et boīem rōnālē ad dei imaginē formātū p̄sp̄erit. q̄ locū felicitat̄ que ī p̄c̄ irrecupabil̄ pdīt̄ ihabitare debuit; et rūna celest̄ hierālm̄ restaurare si i suo statu p̄māsister; sūe felicitat̄ iuividit̄; et dātō bono sibi nō fauit. et ex h̄ ad eī teneandū accessit̄; et suū casū in p̄cēm̄ morē peurauit. Et h̄ p̄m̄ seroīt̄ in iuividie in mūdo fuit; vt h̄ ex v̄bis themari. nō em̄ sustinere potuit q̄b̄ homo melior se fuit; vt vult Greg. v. mōra. circa finē sup̄ h̄ v̄bū thematis. Inuidia diaboli mōr̄ iuividū iuividū in or. ter. Et sup̄ illo v̄bo Job. v. paruūlū occidit iuividia; vbi ſ. dī Br. h̄. cxvij. Inuidere nō possum⁹ nisi eis q̄s nob̄ i alioꝝ meliores ēē p̄itcam⁹. Hic ē q̄ calid̄ v̄bo hoī iuividēdo surripuit̄; q̄ amīsa bestiudīe minorē se imortalitat̄ illī aguit. Sz q̄z demon calū p̄moꝝ parentū et torīt̄ hītāni ḡnīs cogīt̄ r̄staurat̄ p̄ passiōe ch̄z. p̄ quā hoī nūc ad etēnā bestiudīnē p̄t̄ p̄cedēt̄ quā i p̄mis parentib̄ amīsa. quā ēt nūc sep̄i⁹ peccādo p̄ didit. iō adhuc n̄ cessat ex iuividā boīes mītēpl̄ tētare ad p̄cm̄ vt sit p̄uat̄ fructu possiōis ch̄z. n̄ possit etēnā bestiudīnē p̄sedā; et secū etēnāl̄ dāt̄ nāri. Ex q̄p̄z q̄i uividā malū p̄moꝝ būt̄. Inuidia orīt̄. Et hōdīc mītēpl̄ originē i boīe recipit̄ tēt̄; est p̄cm̄ tātōe demōis. p̄p̄ea iuividia sp̄eal̄ dī vīciū dī diabolis vōlicū sic̄ et lugib̄.

Un̄ Aug. p. 8 doc. ch̄z sang. cum

i 2

De origine Inuidie

Inuidia est vicissim diabolicius q̄ solo diabolus re ēt inexplicabilis reus. Nō ei diabolo de re dānes; adulteriuū cōmisiisti: fureū fecisti tē, s̄z suphisti et hoc stanti iudicisti. Hec ubi. Et iō iuidi diabolus lo assilans, qd̄ bñ ondī sapies di. Inuidia dia-
boli mors irrauit i or. ter. t statum secf̄. mirat̄
aut̄ cuī q̄ sit ex pte illi. Inuidia em̄ est signū q̄
diabolus discipulū suos cogiscit. Unū sic dīs
Ioa. fīj. In h̄ cogiscet oēs q̄r mei discipli es̄ si
dilectorēs habuerit ad inuidi. sic de diabolus. In
h̄ cogiscet oēs q̄r discipli mei esto si iuidiā heres
ad inuidi. Et bñ iuidi sūr discipli diaboli. q̄r sic
Inuidiā diabolus gaudet de casu hoīs et eiō dāno matio-
discipulū et dolere de eiō pfectu ī h̄re. sic inuidiā gaudet
q̄r diabolo de diffidore uno p̄xioꝝ et dolere d̄ eoꝝ p̄sperritate.
Iudicat Et sic qdāmō iuidi nō solū sūr discipli diaboli:
s̄z et eiō soch̄ et amici: q̄r h̄st idem velle et nolle.
Nā fm. Tulliū amici sūr q̄ h̄st idem velle et nolle.
Ie. ita faciūt diaboli et iuidi fm p̄dicta. De i-
nuidia diaboli scribit b. Hiero. in vitasla. se vi-
disse cremenā sc̄m Apollonū. q̄ ml̄ta miracula
fecit. imo sel̄ cuī solū tres sp̄ote panis p̄ victu
monachorū. vniꝝ diei neccarie adessent. supueit
magna multitudine pp̄l̄ terre illi ad eū: mariti
cuī uxoris filiis et c. poscētes cibū famis necel-
litare cōpulsi. Et tunc i audire eorū pp̄l̄: cleua-
ris ad deū oculū et manibꝫ: ait. Nunqđ n̄ valeat
manus dñi m̄ltiplicare hec. Sic de sp̄usserū.
Nō deficit panis i sp̄ote bis donec satiemur
vēs de frugibꝫ nouis. Et sic q̄tuoz primis mē-
sibꝫ nō ē cessat̄ erogari panes et sp̄otes. Silene
fecit alio r̄pe de frumento et oleo. Hoc vidēs dia-
bolus iuidia mor̄ dixit ad eū. Nunqđ n̄ valeret
ru: aut̄ aliq̄s p̄ybar: v̄l̄ ap̄loꝝ: q̄r bee facere au-
sus es. Acille r̄ndit ei. Quid em̄? Nōne t̄ p̄he
et apli hoīs erat. q̄ nob̄ fidē suā et ḡfam tradis-
derūt: aut̄ deoꝝ cuī p̄ns erat. nūc x̄ absens ē deoꝝ
q̄ oia p̄ot: et q̄ p̄ot sp̄ot. Si ḡdeꝝ bon̄ ērū q̄
re mal̄ es et iuidi. **S**i circa h̄ dubitate an i-
nuidia diaboli sit p̄ioꝝ et maior i cē malicie inu-
dia homis. Et v̄i q̄ sic: q̄r iuidia diaboli fuit cā
ois mali: vt p̄z ex dīc̄. iḡf̄ etiā fuit cā iuidie
hoīs: nō ēz. et p̄z p̄ioꝝ iuidia diemōis q̄r
hoīs. Ie iuidia diemōis ē irremediabilis: s̄z iuidi-
a hoīs ē remediable p̄ pn̄am v̄tute passiōte
chri. q̄ iuidia diemōis est maior. **S**i i oppositio
v̄i q̄ maior sit iuidia hoīs q̄r diemōis p̄ Chrys.
sup inac. om̄e. xvii. di. Inuidi fer̄ s̄r dīc̄tores
demōibꝫ pares. forcasē ar̄ ill̄ dīc̄tores: iḡf̄ tē.
Ad hāc dubitateōes r̄ndet: q̄ simp̄l̄ loq̄ndo: po-
tor et derior ē iuidia diemōis q̄r hoīs. Et cā est
m̄ltiplex: cuī iuidia diaboli: vtz. **S**i p̄ma rō-
ne ē inexplicabilis et irremediabilis. iuidia at̄ hoīs
ē remediable. Tū scđo q̄r iuidia diemōis ē p̄tis-
mua respetū hoīs. hoīs at̄ iuidia nō p̄ eē p̄tinua-
s̄ infolata. Ieē feiō: q̄r iuidia diaboli ē ex certa
a malicie et i volūtate obstinata. homis v̄o cuī
passiōte aliq̄. **S**i ad autoritatē Chrys. q̄ v̄det
Dicere hoīs iuidia ē peiorē. dicēdū q̄bꝫ c̄st v̄p-
rōne cuiusdā circūstantie. q̄ ē circa iuidia hoīs

z nō demōis. Hō em̄ iuidet hōi z sic iuidet rei nāe sue. demon at nō iuidet demōi nec rei nāe sue. Et sic q̄ ad hāc cīrcūstantiā pēior ē iuidia boīs q̄ demōis. simpl̄ tñ dēcīor ē iuidia dmo nis. Et b̄ L̄bryf. i cādē autoritatē videt iuidet cū dī. Illi sc̄z demōes ad nos h̄nē inexplībilē iuidet. Et lo dī maior. s̄z in b̄ ē iuidia demōis minor; q̄z nō iuidet rei nāe sue. ¶ Sed iuidia oris ex affectu pōpatice dignitatis sue ex supbia. Inuidia em̄ est supbia filia; vt de Greg. xxi. moz. s̄. sue sm̄a. xvij. vt dixi s̄. ser. viij. B̄ Idē vult Aug. in li. de xp̄bis dñi. di. Inuidia ē filia supbia; rīsto m̄ supbia nescit eē steril; vbi cūq̄ fuerit x̄tinus parit. Et sup̄ B̄en. de Aug. li. ix. Inuidia seq̄t supbia; nō p̄cedit. nō em̄ cā supbia ē iuidia; s̄z cā iuidēdi est supbia; qđ sic p̄z; q̄ cū supbia sic amor p̄pē excellētē. iuidia hō odiū felicitas; aliene; q̄z nascat ex supbia facile ē videre. q̄sc̄s em̄ amar excellētē; v̄l̄ eq̄lībri iuidet q̄ sibi coeq̄nt. iferiorib̄ ne crescat z sibi pares efficiant. supiorib̄ ne sibi dñent. Un̄ Aug. i qđā ser. Inuidia ē odiū alienē felicitas respectu iferior̄ ne sibi eq̄nt; resp̄cū supior̄ ne sibi dñent; z q̄z em̄ nō eq̄t resp̄cū parit; q̄z sibi eq̄nt. ex co em̄ q̄z vult alicui p̄ferri ei⁹ iuidet dignitati volēs singlāriter excellētē videt; q̄z p̄biber apl̄s Gal. v. Nō effici. iōnis glie cupidi; iuidēce. puocātes; iuidēce iuidēces. Ex q̄ iferū iūdīcīa q̄ iuidia oris ex affectiōe pōpatice dignitatis. Quia de Brit. ii. R̄ber. q̄ amatores honorū z glie magis iuidet. Un̄ Br. xxi. mo ra. sm̄a. xvij. Inanis glia dū oppīsam mente corūpīt. mox iuidia gigante. q̄z nūmīp̄ dū vano nois potētā apertit; ne q̄s hāc altius adipisci valeat tabescit. Hec ibi. Hui⁹ em̄ refert Petr⁹ comestor i schola stica histo. sup̄ act⁹ apl̄oz. q̄ dū berodes agripa/a tyberio celare eē icar cerat⁹; soror sua berodias z berodes terrarcha vir ciusdē berodiadis; sumē cōpartebant eide. z p̄ sua liberatōe istabat. cādē moreuo tyberio; gai⁹ eide succēsīt. q̄ amic⁹ agripe erat; z extra eti⁹ de carcere libauit. sublimauitq̄ i regem; z duas terrarchias ei regēdas tradidit. tūc soror sua q̄ p̄mo cōpartebat ifelicitati sue i capitūnitate; cepit iuidere sue felicitati; eo q̄ rex eē z vir su⁹. z ita suggestiōe viro suo: cū eē fīt⁹ magi⁹ berodis; z si maior natu agripa; q̄ s̄ et ad galū ipatōz; z berodē agripā frēm su⁹ p̄curaret se fieri regē. q̄ vicus p̄cib⁹ v̄p̄ors iuidet; sed agripa b̄ intelligēt z berodē terrarchā scribētē; feē q̄ berodes terrarcha; p̄ua⁹ fuit suo terrarchia; z data fuit regi berodi agripa. Et sic tūc possedit tres terrarchias. i. p̄ncipat⁹. Ecce tā p̄z; quō iuidia i berodiade z frēm su⁹ berodē agripā orta fuit ex affectu pōpatice dignitatis. vic⁹ regie zē. Sed quāuis fin p̄misla; idē sit moriū supbia iuidie. vic⁹ apertit p̄pē excellētē. tñ adhuc sūc diversa p̄ca. p̄z q̄z excellētē alia rōne mouet ad supbia; z alia rōne ad iuidia. Nā supbia aperte simpl̄t apparet q̄z

celleret: et alios in potestate magnitudinis et honoris excedere: non in intentio diminutio honoris cuiuscumque. Inuidia vero appetit excellere cum intentio diminutio excellenter aliorum vel ambiabilitatis omnium. Unde super hoc vult excellere super alios et appetit excellenter: non hoc ratione quod aliquis aliquid omittat. vel quod ab eo bonum auferatur seu ei diminuat: sed simpliciter cum excellat habeat alii quanto cum bonum velit. Sed inuidia vult alios excellere et super eos exaltari: et eorum excellenter minus et afferri: et sic singulariter videri. Et iuste singularitas est adiutoria excellenter inuidie. Ratione cuius appetit alios rurum excellenter minorem vel nullam esse. Et id secundum Augustinum in libro de excellentia litigare: cum dicatur. Inuidia est excellenter litigare. sed quod te dominum excellenter: quod te potenter. Et quod prius: quod licet id est mortuum supbie et inuidie. Viz amor propriei excellentie: et alia ratione: et per hoc sunt peccata diversa et realiter distincta. Ex quo iterum prius: quod licet inuidia sit filia supbie. tamen longe est peior minister: quam viri supbia est: contra in beneplacito excellat sit pater aliorum. Inuidia autem non solum in appetitis: sed et in aliis eorum bona diminutio vel auferantur. Viz honor status dignitas fortitudine sanctitas pulchritudo divitiae pueri: et sic de aliis.

E Tertio oritur inuidia ex affectu humanae cupiditatis: sive ex avaricia. Nam cum diuersi quod existit et alicuius diuersi est. et hoc in se per se inuidia cabilicitur: quod totum depire sibi credit quod alterius accrescit. Ide dicunt Sene in libro de moribus. Facilius est pauperrimus effugere quam opifex a diuidi inuidia. Idem tagit sapientiam puerum. Virguncula quod festinat ducari et aliis inuidetur. Ignorans quod egestas supuentat ei. Ubi dicunt glo. Hug. Aliis inuidetur quod iam diuersus sunt. nam tales frequentius inuidetur. Hec ibi. Sic Isaac: quod dominus ei benedixit et multiplicatus fuit nimis: et ibat proficiens et successores: donec magnus yebemicer effectus est: habuimus possessionem omniu[m] et armatoꝝ et familiis plurimis: ob h[oc] inuidetur ei palestini et iudeorum pueros humano ne posset gregem ad aquarum: et rex Abimelech dixit Isaac. Recede a nob[is] quoniam poteris nostri factus es valde. Henr. xvij. Sic enim charitas oia coiceat: sive facultates regales: sive scientiam: sive virtutem: quod habet in eum donat. secundum Iacob. viij. quod sine scientia didicisti: sine inuidia coico. Sic inuidia bonum eum cibum sibi approbat: et de eius prosperitate et diuitiis dolet et se perit. Ut de Aug. super Joannem. Tolle inuidiam et meum est quod habes. tuum est quod dabo. Inuidia enim sicut ut canes repletum. Nam cibum de quod non idiget rapuisse et vorare ne alius habeat. Iesu Christus canis domus seruatur propter lanis per tractus eius pueris etiam aliquod sibi depereat. sic interpretatur inuidus si videatur proximus querere puerum suum impedit si potest. Ide ut de Aquincena. Lanis occulit herbas tollit quibus se purgat. inuidus si herbe effectus alius quod cogitat. ut dicitus puerus rex de malitia canis. Sic reuera homo inuidus quantoque res regales ultra sufficiencia habeat: sed indigentibus occulta et totum quod est omnium aliorum se habere exoptat. Et quod oportet aliis cui inuidetur appetere. ita iugis inuidia

dia in seipso oneratur et tabescit. Quarto inuidia origo ex affectu alieno prosperitatis. Unde quanto homines sive majoris prosperitatis tanto magis roditur dentibus inuidie. Unde coe puerum est. Melius est h[oc] multos inuidos quam multos copartientes. quod in falso est. quod copassio est sine peccato et meritoria: sed inuidia nunc est sine peccato. Unde ait Socrates in vita p[ro]p[ter]o. c. xxx. felicitas spiritus beatifica est inuidie. sola gloria miseria caret inuidia. Est subtiliter digni actus inuidi: ut si fieri possit in oculo civitatis: aures et oculos haberet: ut de oculis p[ro]ficiat et exquirit. quanta enim felicitas homini sive gaudia causa inuidorum gerit. Hec ille. Unde secundum diuinam et humanas chronicas sive historias spiritus gloriosus claudet digni sive ab inuidis festinat. Unde sic hic Henr. viij. Lam er inuidia mortis occidit fratrem suum. quod dominus respexit ad Abel et m[an]era eius et non ad munera sua. Sic Esa[ias] ad persecutores fratris sui Jacob exarbitur. Exempli quod promulgantibus benedictione predita. quod cum lenitatem multa culi esu ipse rediderat: minor est ei quem nascentes do p[ro]p[ter]a ingenuit Henr. xvij. Sic ex inuidia ipsius Joseph frater sui bismaelit trahitur videntur. qui cognitus reuelatio mysterio. ut se melior fieret. et p[ro]fectus obviare conatur sibi Henr. xvij. Sic Saul David sibi subditum lancea per forzare voluit. eo quod magnus erat enim augeri videtur successore. et per illu[m] ultra se ex crescere expauit. ut prius. Reg. xix. Item quod Daniel superabat omnes satrapas et principes in sapientia. id quod rebatur occasione: et cum ex latere regis Daniel. vi. Item Achim rex et nyeanor videt claritatem in die: venerant ad demetrium et dixerunt cum rebus alienis assentire. ij. Mach. xij. Sic etiam pharisei videntes dominum Iesum gloriam et excellenter in populo: accusaverunt eum et laborauerunt ad mortem suam. quod etiam pilatus cogitavit sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum Henr. xvij. Idem prius clarissimum modum viris quod nemo fuere clariores ratio p[ro]fessoribus se agitati inuidie stimulat. Nam inuidia querit aiositatem et fortitudinem in furore: formositatem et pulchritudinem in pallore: prosperitatem et vberitatem opulentie in luide: claritatem sapientie in errore. Ut deducatur Blan[us] in de planctu nae. Nam inuidia non habet locum in paupibus et hoib[us] humiliis. viz. a diuitiis. licet inesse pauperes sint multum inuidi et arcessi ad nullum habent inuidia ex hoc quod pauperes et ad talis sensu dicitur quod soli la miseria caret inuidia. quod ut s[ic] prius: sola miseria caret inuidia. Et idem de Aristotele. Rhetor. quod homines non inuident ad eos quod videtur multum officere. Sed scire in eos. quod inuenit vel aiositatem: vel milizia vel pulchritudinem: castitatem et modestiam: vel vberitatem et regalitatem: et fortitudinem et aiositatem. Et p[ro]p[ter]a claros. Hoc virtutes in erois virtutis vicio et mores. Nam si quis comedat et fortitudinem et aiositatem. inuidia dicunt enim insensatum et furibundum. si est pulchritudinem et est enim pallidum. si est prosperitatem et abiit fortitudinem undatam de eum esse parvissimum et sic de aliis. Unde dicitur Bla. vbi s[ic]. Audacia feruori aut temerari assignat. et fortissime et fidelissime per republica pugnare fortunae egisse affirmat. Et quanto gloriosus

De malis effectibus inuidie

Nor̄ q̄ apud homines exeat/ tanto eū ampli⁹ cōfundere ⁊ male tractari laborat. Sicur narrat Emili⁹ phus i li. de ducib⁹ s̄ themis dōe. q̄ i r̄a coricis subiugauit atheniē. in mari oēs p̄ ratas fugavit. Lui⁹ p̄filo xerxes rex pl⁹ q̄ art⁹ mis grecor⁹ vicer⁹ fuit. Hic ultimum ex iuidia ci⁹ viū suor⁹ exilio p̄petuo dānat⁹ fuit. vbi sp̄ce sup̄o veneno iterat⁹. Sic glōsus miles scipio aphrican⁹. q̄ tota africa sua aiōsiat̄ romani s̄biecerat. ⁊ d̄ oīb⁹ nibil p̄ter nomē usurpabat. inuidia suor⁹ effugere nō potuit sic ip̄metet d̄c. vt narrat Vale. maxim⁹ li. iij. c. viij. di. romāis Lū totā africā vīcē p̄tāti subiecerat. nibil ex ea qd̄ m̄ cū dicere p̄ter coqmē retuli. Nō iḡ me punice. nec frēm mēuū asiarice gazeavarū red̄ diderūt. s̄z v̄terq̄ n̄m iuidia maḡ q̄ pecunia

Inuidia locupletior ē. Rursus iuidia querunt formosita ⁊ pulcrit̄. ⁊ pulcritudinē pallorē. sic cū aliq̄ v̄l aliq̄ sudinē.

de corp̄is pulcritudinē cōmedat. mox inuid⁹ v̄l inuidia b̄ reprobare conat̄ ass̄erēs nihil eū esse. anhelit̄ ferid⁹. v̄l corp̄e macrū. v̄l cūre pleoro sum. v̄l cesari scabiosū. v̄l alias lacēter defez̄ erousum. Sic de alecipiade p̄bo: q̄ fm̄ Britt. et Boe. iij. d̄ so. phic. p̄sa. viij. ve pez s̄. ser. v. L. Et fm̄ Vale. lib. vij. c. viij. habuit nobilitatē eximia: formā p̄stantissimā: fauorē ciuiū maxim: summa impia: p̄cipuas vires: flagrātissimū: igez̄ mū. Hicēt̄ iuidia fuit occis⁹: ⁊ p̄petuum exiliū passus. Nā ve d̄ Hiero. ⁊ Jouini. ab atheniē. vbi nat⁹ fuit. p̄ter inuidia ad lacedemoniās p̄fuit. q̄ atheniē. hostes erat. s̄z itēp̄. v̄t̄ ei⁹ pl⁹ inuidie q̄ grē p̄terat̄. q̄ cognitō ad holofernē p̄fecit̄ dār̄ reḡ. pfugit. Is aut̄ ad quē ⁊ fugerat: accepto alifandro p̄ncipe lacedemoniōp̄. p̄

Inuidia cō eū ierfici iussit. Itē iuidia querunt p̄spira ⁊ p̄spirent̄ opulētē in liuore. vt cū aliq̄ ex diuinitate ⁊ ōratē pulcrit̄ cōmedat illico inuid⁹ h̄c d̄ratorie an nibilare conat̄. v̄l diuinitas cū fenore ⁊ v̄stura: ⁊ alijs illiscit̄ p̄teratib⁹ acq̄sūisse fas. v̄l rapinis ⁊ crudelitatis cumulasse. v̄l ip̄m appere locuplēt̄ ⁊ nō existere. v̄l eū respectu talius nō esse af̄q̄

Inuidia firmat̄ ⁊ restat̄. Demū iuidia sapientē claritatē ⁊ sapiaz̄ vereat̄ i errorē. Lū cū q̄s de sapia ⁊ l̄is excollik̄: ⁊ sciām in p̄mēti iuidia p̄te nitit̄. tāle q̄ exaltat̄ annū bilādo: prudētia suā v̄lutiā esse exponit̄. eloquētia p̄boscit̄ dicit̄. Illa q̄ docet ⁊ legit. nō sua s̄z alioz̄ esse affert̄. Ipm̄ v̄z̄ docēdi mox dū nō h̄c ostēdēc satagit̄. ⁊ sic oia sapientia facta obliq̄re nō desistit̄. q̄ oia late declarat Bla nus vbi s̄. Sic sapientissimo licurgo factū fuit. q̄ tāte sapientē exerit̄. q̄ lacedemoniōs legē dicas⁹ mit̄. tāte p̄tētis q̄ apollo icēr eoꝝ deos cū znu⁹ merari voluit. hic tñ suor⁹ ciuiū iuidia expulsus fuit. De q̄ sic ait Vale. li. v. c. iij. Nemine li

Drauit̄: curgo aut̄ maiore am̄ virilioz̄ v̄z̄ lacedemoniā v̄l sciz̄ q̄ genuit̄. v̄pura cui apollo oraculū poscēt̄ ferē sibi ester̄ respōdiss̄. se nescire. an illū boim an deoz̄ nū⁹ fortuna mero aggregaret. Huic tñ neq̄ v̄te sue sum⁹ q̄s stat̄ ma sineceras. neq̄ erga patriā cōstantissim⁹ em⁹ amor. neq̄ leges salubriter excogitate auxilio

ei esse potuerūt. q̄ minus iſestos ciues exp̄iret.

Sepe em̄ lapidib⁹ p̄ter⁹. aliquā furore eiec̄: pu blice etiā p̄uar⁹. ad ultimū patria puls⁹ ē. L̄d⁹ stat aut̄ b̄ rotū ex iuidia faciū esse. Ex q̄ pat̄ q̄ q̄nto aliq̄ fuerūt p̄tētib⁹. sapientia/ robore ⁊ di

vitijs clariōres. cano ⁊ sebabuerūt emulos iuidiores. Sic de africanō refert Tull⁹. n̄. rhe ro. dīcēs. q̄ africanō p̄tētē idūstria: v̄t̄ gliaz̄: glia emulos ⁊ p̄auit̄. Hoc aduertetur antiq̄ cla ri ⁊ famosi: de magnis ciuitatib⁹ nati: ⁊ ceteris plati. se o p̄ntia suor⁹ p̄ciū absenteaueat̄. Per b̄ em̄ inuidia suor⁹ effugere conati sūt. vt ostē dit Tull. vbi s̄. Hoc inq̄r̄ ē cōe viciū i magnis liberisq̄ ciuitatib⁹. vt iuidia glia comes sit. sic ⁊ libētē bis derabūt q̄s eminere alt̄ vidēt̄ neq̄ eq̄ aio inuenit̄. Un m̄lti tales clari viri nō fuerūt aī oculos suor⁹ ciuiū athenis. tācū em̄ se ab iuidia purabāt euros q̄ntū a sp̄ecu suor⁹ recesserūt. Hec ibi finit̄. ¶ Quāvis p̄d̄

cta sine magna ⁊ horreda: n̄ adhuc iuidi n̄ se Inuidis p̄centi: s̄z bñ facia ⁊ meritaria opa suis dera trac̄tōnib⁹ mordēt̄ ⁊ p̄uerit̄ p̄tētē deuotōe: n̄ib⁹ mor bona opa in hypocrisim ⁊ vanā glia. Sic cū dent opa q̄s de orōne deuota: de ieiunio vel elȳnis cōmē bona dat̄: mox inuid⁹ p̄ detractōe hec annibalare conat̄. dicēs q̄ hypocrisi ⁊ vanā glia hec fieri. v̄l ex auaricia sub specie religiōis ⁊ deuotōis aue p̄iecat̄. alios velle d̄cipe. Ita Job v̄t̄ sc̄issim⁹: q̄uis i adūstare ⁊ tribulatiōe ess̄. patētissim⁹ ⁊ recēt̄ corā dñō. neq̄ peccass̄ et labijs suis loq̄n do s̄z v̄xōe ⁊ amicos suos: tñ adhuc ab v̄xōe ⁊ amic̄ reputabat̄ tanq̄ hypocrita ⁊ p̄tor̄. ⁊ q̄ p̄ peris hec oia q̄ passus ē fūstineret. Ut h̄z Job. iij. iiij. iiiij. ⁊ v. capiteul. ⁊ p̄seq̄nt̄ p̄ totū libp̄. P̄t̄ q̄ ex p̄missio: q̄ q̄nto q̄s est i p̄spiritatē maiori: ⁊ in statu superiori: aut̄ p̄tuōtē. tācū subiacet inuidis liuidior. ¶ Et p̄ seq̄nt̄ p̄t̄ ex q̄d̄ iuidia oriat̄. qd̄ v̄t̄ ē coḡscere volētib⁹ effugeat̄. b̄ virus inuidic. Rogem⁹. dñm: vt ab hac pestifera filia sup̄bia. ipa vīc̄ iuidia: nos custodiāt̄. ne cū inuidis demonib⁹ sine fine torqueat̄. amur. sed maḡ p̄stare dignetur dñs n̄ Jēsus ch̄is i seclā bñndit̄. Amen.

¶ De malis effectib⁹ iuidie. Ser. xxx.

¶ Qui in ruina leta

¶ Cōur alteri⁹ n̄ erit̄ ip̄unit̄. puer. xvij. In p̄cedē. ser. audīstis vñ orat̄ inuidia: vīc̄ et suggestiōe demōis: ex sup̄bia sine amore. p̄prie excellētē: ex auaricia ⁊ solēta. p̄sp̄itare. Quō etiā sic viciū diabolūt̄ ⁊ q̄re. q̄b̄ etiā generib⁹ boim iuid⁹ detrabit̄. ⁊ oia bona eoz̄ facta ⁊ opa i malū querit̄. Nū vidēdū est cōseq̄nt̄ d̄ effectib⁹ ei⁹ mal̄. q̄ vīc̄ mala faciat ipa iuidia. p̄prio subicco. vt ⁊ his cognit̄ q̄libet cāto libēt̄ studeat iuidia declinare. Nā er p̄pēr hm̄t̄ mala q̄ facit iuidia: iuid⁹ q̄viter puniēt̄ ⁊ deo iwf̄ p̄bū eb̄mat̄. ¶ Qui in ruina leta al-